11/01/2019

Αγρύπνησαν επί του Αγίου Γρηγορίου Νύσσης στο Ορφανοτροφείο Βουλιαγμένης (φώτο)

/ Επικαιρότητα

Γράφει ο Πάνος Ν. Αβραμόπουλος

Άφατη κατάνυξη κατά την Τετάρτη 9-1-19 και ακένωτη ηθική χαρά, μέσα σε μια υποβλητική ατμόσφαιρα, στο Ιερό Παρεκκλήσιο του Ορφανοτροφείου Βουλιαγμένης, τον Άγιο Φανούριο Ιλίου, για την ιερή μνήμη του Ιερού Γρηγορίου, Επισκόπου Νύσσης. Και ήταν οι ψαλμωδίες και οι κατανυκτικοί ύμνοι, από τους διακεκριμένους ιεροψάλτες του Αγίου Φανουρίου, μέσα στην σιγαλιά της, παγωμένης, αλλά και τόσο ζεστής συνάμα ηθικά νύχτας, που θύμιζε την νηπτική ατμόσφαιρα του Ιερού Όρους του Άθω, μια μοναδική εμπειρία ζωής.

Μια πραγματική μετοχή χαράς και βίωμα αληθινής ζωής, όπως επισημαίνει ενίοτε ο Χρήστος Γιανναράς, μέσα στους τρικυμισμένους και ανάστατους ηθικά καιρούς

μας. Μεγάλη όμως ημέρα εχθές της Χριστιανοσύνης μας, αφού εόρταζε μια από τις σεπτές και εμβληματικότερες φυσιογνωμίες της Ορθοδόξου πίστεως και έναν εκ των κορυφαίων της θεολογικής γραμματείας, τον Ιερό Γρηγόριο Επίσκοπο Νύσσης. Μια έξοχη πατερική προσωπικότητα, που με τον απαράμιλλο φιλοσοφικό της στοχασμό, την έμπεδη θεολογική της γνώση, αλλά και την βαθιά και αδιαπραγμάτευτη πίστη της, σφράγισε την ιστορία της ορθοδοξίας, αλλά και τα θεολογικά γράμματα, κληροδοτώντας στις επόμενες γενιές, δυσεπόπτευτο θεολογικό και φιλοσοφικό έργο. Δικαίως έτσι αποκλήθηκε από τον Μέγα Θεοδόσιο, «στύλος της ορθοδοξίας».

Κατά την ορθόδοξη παράδοση, ο Άγιος Γρηγόριος Νύσσης, γεννήθηκε το 332 μ.Χ στην Νεοκαισάρεια του Πόντου, μέσα σε ένα περιβάλλον ηθικής και πνευματικής ευκρασίας, με βαθιά προσήλωση στο ιδεώδες της ορθοδοξίας, αλλά και με μεγάλη οικονομική επιφάνεια. Ο πατέρας του Αγίου Γρηγορίου, ήταν επιφανής δάσκαλος της ρητορικής, ευγενής ευπατρίδης, αλλά και έξοχος ηθικά άνθρωπος, που είχε καταστήσει με την γενναία το καρδιά και αγάπη στο Χριστό, το σπίτι του, καταφύγιο των δυστυχισμένων και των αδυνάτων.

Η μητέρα του Εμμελεία ήταν ένας γλυκύτατος και καλοσυνάτος άνθρωπος, κόρη μάρτυρος και η γιαγιά του Μακρίνα, είχε βιώσει όλο τον δραματικό χαρακτήρα των απηνών διώξεων του χριστιανοδιώκτη Διοκλητιανού, υφιστάμενη σκληρή εξορία επι επταετία. Είχε ακόμα ο οιστρηλατημένος θεολογικά Επίσκοπος Νύσσης, Άγιος Γρηγόριος, την ηθική τιμή να είναι αδελφός ενός εκ των τριών Ιεραρχών μας, του Μεγάλου Βασιλείου Επισκόπου Καισαρείας, αλλά των αγιομαρτύρων της εκκλησίας μας, Αγίου Ναυκρατίου και Οσίου Πέτρου Επισκόπου Σεβαστείας. Μια αγία στην κυριολεξία οικογένεια, που είχε σφραγίσει με το αίμα της και τα έντιμα γράμματά της, την ορθοδοξία. Από μικρός ο Άγιος Γρηγόριος ξεχώρισε, για την μοναδική ευφυΐα του, αλλά και την ευμάθειά του, που τον βοήθησε να κάνει κτήμα του, τα μείζονα κομμάτια της φιλοσοφίας και της θεολογίας.

Απαράμιλλη υπήρξε ακόμα η εκφραστική του αυτοδυναμία και η ρητορική του δεινότητα, που τον είχαν αναδείξει σε κορυφαίο ομιλητή, αλλά και περίσεπτο συνδαιτυμόνα. Θα παντρευτεί μια ευλαβή γυναίκα την Θεοσέβεια, που μοίρα τραγική θα πεθάνει νεότατη. Ωστόσο παρόλο το χτύπημα, ο Άγιος Γρηγόριος δεν εκάμφθη ηθικά και συνέχισε με αμείωτο ζήλο, την εργώδη κατατριβή του, με τα θεολογικά γράμματα. Και στην ηλικία των σαράντα ετών, εχρήσθη Επίσκοπος Νύσσης, στο σημερινό Νεμσεχίρ, μια κωμόπολη της Καππαδοκίας. Όμως το μεγάλο θεολογικό εκτόπισμα του Αγίου Γρηγορίου Νύσσης και η μοναδική στα χρονικά της εποχής του μόρφωση και φιλοσοφική συγκρότηση, ήταν εμφανώς μεγάλο εμπόδιο στα σχέδια των Επισκόπων του αιρετικού Αρείου. Έτσι με ηθική δολιότητα και διαβολές για να τον εξοντώσουν, τον κατήγγειλαν ότι εχρήσθη αντικανονικά Επίσκοπος Νύσσης και ότι είχε σφετερισθεί χρήματα της εκκλησίας. Τις βδελυρές αυτές μάλιστα κατηγορίες είχε απευθύνει κάποιος ονόματι Φιλοχάρης ενεργούμενο των Αρειανών, προς τον Διοικητή του Πόντου Δημοσθένη.

Για τον λόγο αυτό και ο αδελφός του Γρηγορίου, Μέγας Βασίλειος απέστειλε επιστολή προς τον Δημοσθένη, αποκρούοντας τις κατηγορίες και τονίζοντας εμφατικά, ότι αν έγινε η τοποθέτηση του Γρηγορίου αντικανονικά αυτός είχε την ευθύνη και ότι δεν ήταν σύννομο, να δικασθεί από Σύνοδο Επισκόπων, που ωστόσο δεν ήταν η ίδια σε κανονική τάξη. Θέμα εξάλλου, που και ο αυτοκράτορας Ουάλης,

δεν τολμούσε ευθέως να αντιμετωπίσει. Εν τέλει η παρέμβαση του Μεγάλου Βασιλείου απέβη άκαρπος και ο Γρηγόριος, το 376 μ.Χ. καταδικάσθηκε σε καθαίρεση από το επισκοπικό του αξίωμα. Θα επανακάμψει πάραυτα ως Επίσκοπος τον Αύγουστο του 378 μ.Χ., όταν απέθανε ο Ουάλης, με τον λαό της Νύσσας, να τον υποδέχεται θριαμβευτικά. Αλλά το 379 μ.Χ. ο ιερός Γρηγόριος, εκδηλώνει νοερά τις έξοχες θεολογικές του αρετές, στην Σύνοδο της Αντιοχείας, που είχε ως αντικείμενο της, την αίρεση του Απολλινάριου, ο οποίος διετείνετο, ότι ο Χριστός, δεν είναι ούτε τέλειος θεός, ούτε τέλειος άνθρωπος.

Με την ατράνταχτη θεολογικά επιχειρηματολογία του, ο Άγιος Γρηγόριος, κατίσχυσε στην Σύνοδο των αιρετικών και εδραίωσε το ηθικό κύρος των ορθόδοξων θέσεων, γύρω από την συγκεκριμένη αίρεση. Και με αυτή την επίζηλη θεολογική του αρματωσιά και τον φιλοσοφικό του στοχασμό, αποτέλεσε τον κεντρικό υπερασπιστή της Ορθοδοξίας, στην Β΄ Οικουμενική Σύνοδο το 381 μ.Χ. στην Κωνσταντινούπολη, όπου και αποστόμωσε νοερά τους πνευματομάχους του Μακεδονίου. Με την αρωγή του αξεπέραστου πνεύματός του «… τη μάχαιρα που δίνει το Πνεύμα και η οποία είναι ο λόγος του Θεού» (Προς Έφεσίους στ’ 17). ‘Ήταν τόσο λαμπρή και ακαταγώνιστη η παιδεία και ο στοχασμός του Γρηγορίου, που απεκλήθη από τους λογίους της εποχής του «Πατήρ Πατέρων και Νυσσαέων Φωστήρ» !!!Αυτό τον αδαμάντινο ιεράρχη, τίμησε την Τετάρτη 9-1-19, η Ορθοδοξία μας.

Και διάστικτη στην κατανυκτική ατμόσφαιρα, της αξέχαστης Αγρυπνίας, στο Ιερό Παρεκκλή-σιο του Ορφανοτροφείου Βουλιαγμένης, τον Άγιο Φανούριο Ιλίου, ήταν η ηθική μνήμη του σπουδαίου αυτού ιεράρχη, του κορυφαίου Γρηγορίου Νύσσης. Της κατανυκτικής αγρυπνίας χοροστάτησε ο σεπτός Επίσκοπος Θεσπιών και πρωτοσύγκελος της Αρχιεπισκοπής Αθηνών κ.κ. Συμεών. Ένας σπουδαίος ιεράρχης, που λαμπρύνει την ελλαδική εκκλησία, με το ευγε-νές ήθος του και την πολυμέρεια της παιδείας του.

Συνεπικουρούμενος από τους ευλαβείς ιερείς του Αγίου Φανουρίου Ηλίου πατέρες κ.κ. Νικόλαο Βλαβιανό – προϊστάμενο του ναού, Χρήστο Βλάχο – πνευματικό, εξομολόγο του ναού, αλλά και τον ευσεβή Διάκο κ-Ισίδωρο, τελειόφοιτο Διδάκτορα της Θεολογίας, με ένα ελπιδοφόρο μέλλον. Με πέρας της Αγρυπνίας, στο έμπλεο ηθικής φιλότητας και αγάπης κλίμα της, ο Επίσκοπος κ.κ. Συμεών, μας μίλησε για τον ζωτικό ρόλο που διαδραματίζει η αληθινή ΑΓΑΠΗ στη ζωή μας, φέροντάς μας πιο κοντά στον Θεό και στον πλησίον – γιατί αυτός είναι ο πυρήνας της ορθόδοξης διδασκαλίας και ενάρετης χριστιανικής ζωής – και μας προξένησε ρίγη συγκινήσεως και ηθική έξαρση. Πάντα οι ομιλίες του εμπνευσμένου Επισκόπου Θεσπιών κ.κ. Συμεών – που έχει την τιμή ο παππούς του να είναι Μακεδονομάχος –

συνιστούν από μόνες τους, ένα εκκλησιαστικό «γεγονός»!

Και είχαμε και εχθές την ηθική χαρά και τιμή, να τον ακούσουμε και να μας ζεστάνει την καρδιά, με τον μελίρρυτο και εμπνευσμένο λόγο του. Αναπεπταμέ-νοι ηθικά και με την ψυχή γεμάτη, από την πολυδύναμη αυτή αγρυπνία, που μας αναρρίπι-σε την ηθική μνήμη του κορυφαίου της ορθοδοξίας μας, Αγίου Γρηγορίου Νύσσης, αλλά και μας ανέτεινε εσωτερικά με την μοναδική της αύρα – που μόνο στις μητρικές αγκάλες της εκκλησίας μας, ημπορεί κανείς να αναζητήσει – επιστρέψαμε με την βροχή στην Αθήνα.

Και του χρόνου με υγεία. Χρόνια Πολλά και πανευφρόσυνα και ο Ιερός Γρηγόριος Νύσσης, ο απαράμιλλος αυτός Φωστήρας της Ορθοδοξίας μας και αδελφός του Μεγάλου Βασιλείου, να σκέπει όλο τον κόσμο!